

preokret sudjelovanja dotične obćine ili obćina susjednih, osobito kad bi se nastojalo što bi svakako bilo potrebno, da se pazi na uporabu zajmova jer bi se na taj način postiglo imati sastavljenje istih skupina na temelju teskere sudjelovanja jednostavnih ustrojstva, ali vodjenih od istih zdravih i svetih načela reiffeisenovih blagajnica. Mislim pak da bi s' jednom upravom brižljivom i predvidljivom bili izključeni gubitoi, i veoma bi se mučno su malo glavnice i su toliko jednostavnosti, omogućio gospodarski preporod mnogih siromašnih obitelji.

Putojući bi učitelji mogli razviti probitačnu djelatnost u koliko se tiče poučavanja o znamenitosti zajedničkog rada i vjeresije; nego mislim da se je mučno nadati od njih, da će u ovome predmetu davati pouke doista praktične. S toga cienim, da bi bilo dobro, da koja sposobna osnova podje u zemlje, gdje seoske blagajnice djeluju već od dulje vremena, te potraži osobe, koje njima upravljaju, bogate odnosnom praksom i iskustvom, i da prouči temeljito sve što se tiče njihova funkcioniranja, osobito pak njihove administracije i vodjenja računa, e da bude u stanju ne samo promicati njihovo zavedenje ovdje kod nas, već i ravnati i nadgledati njihovo djelovanje, tako da se obezbiedi srećan uspjeh.

Ovu bi odredbu valjalo preporučiti i za to, što bi onaj, koji bi temeljito poznao poslovanje ovih blagajnica, njihovu administraciju i vodjenje računa, mogao držati kratke praktične tečaje te shodno poučavati one, koji bi izkazali želju dubljeg poznavanja ovog pitanja i zauzimali se oko zasnovanja zajmovne blagajnice u svome kraju. Na taj bi se način uklonila najveća zapreka, što stoji na putu jakome razprostranjenju takovih vjeresijskih ustrojstava u pokrajini, biva kako sam prije spomenuo, naći osoba, koje će ih umjeti dobro vladati i upravljati. Bez takove praktične pouke biti će teško postići dobrih rezultata, jer znam po iskustvu, da uprav štatut, pravilnik, naputei i njima nadodati sa odnosnim obrazcima, to je ono što plaši i proizvadj misao, i kod osoba prilično vazpitanih, da je seoska blagajnica zbilja organizam odviše zamršen, a da lako pušti žile i u malim selima te da pravilno napreduje. Kad bi se zanimanicima dala prigoda da ih praktično izpitaju, nema sumnje da bi se osvjeđočili, i ako u ciełom poslovanju seoske blagajnice ima koješta zamršena, da je to naravska posljedica mjerâ opreznosti i nadzora koje se moraju prihvatiti, ali da to ne prouzrokuje doista takovih poteškoća, da bi mogle prestrašit razumne osobe, što se ozbiljno misle posvetiti ovoj stvari.

Prije zavedenja i vodjenja seoske blagajnice trebalo da sliede svestrane teorijske i praktične pouke poglavito za to, da osobe, koje